ایـــن نکته تأکید می‌ورزند که یکی از اصلی‌ترین حقوق پدر بر فرزند، خوب تربیت کـردن او در مـحیط خـانواده است؛ و می‌فرمایند: «و حق فرزند بر پدر آن است که نام نیک بر او نهاده و ادب و تربیتش را به‌خوبی انجام دهـد و قـرآن را بـــه او بیاموزد.» درواقع، علت این که متولیان تربیت به تربیت خانوادگی اهمیت می‌دهند، این اسـت که روح و ذهن انسان در کودکی بسیار تأثیرپذیر و پررنگ و پردوام است. بنابراین، اگر پدر و مادر در تعلیم و تربیت فرزند کوتاهی کنند، خـــسارت عـظیمی دامان پدر، مادر و فرزند را فرامی‌گیرد.

امیرمؤمنان علی(ع) در اهمیت این موضوع، در فـــراز اول قـصار ۱۱۳ به این نکته اساسی اشاره کرده و مـــی‌فرمایند: «هـیچ مـیراثی چون ادب نیست»؛ یعنی خانواده هیچ مـــیراثی بـهتر از ادب و تربیت برای فرزندان خود نمی‌تواند به ارث بگذارد. درواقع، اگر پدر و مادر انواع و اقسام مـــلک، زمـین، ساختمان، جواهرات و نقدینه برای فـرزندان بـه ارث بگذارند، از نـظر ارزشـگذاری، قـابل مقایسه با صفت حمیده و اخلاق پســـندیده‌ای کـــه به فرزندشان منتقل کرده و او را تربیت کرده‌اند، نیسـت. ارث مادی، حاجت‌های مادی را برطرف مـــی‌کند؛ مـگر آن که همان ارث در مسیر خدمت به خـلق خدا و کرامت انسانی مـــصرف شـــود. البته چون موضوع ادب صحیح فـــرزند مـــطرح است، اگر ادب و تربیت خانوادگی نباشد، هیچ‌گاه حتـــی چنیـــن اتفاقـی نمی‌افتد. بنابراین، در بیان امـــام رسـالت بزرگ پدرها و مادرها مشـخص مـی‌شود کـه بـاید از همان دوران حمل و شـــیر دادن و طـــفولیت و نوجوانی، نقش تربیتی خـــود را در خـــانواده به احسن وجه، درباره فرزندان ایفا کنند.

مدیریت اقتصادی خانواده در نهج‌البلاغه

باقناعت، غنی شوید

وجیهه اکرمی
پژوهشگر علوم دینی

در دیـن مبین اسـلام و به‌خصوص در نهج‌البلاغه راه‌های رسـیدن بـــه آرامش و تحکیم خانواده مطرح شـده است. تعدادی از آنها مستقیم و بعضی دیگر غیرمسـتقیم مـا را به آنها رهنمون مـی‌گرداند. یـکی از عـوامل مؤثر بر تحکیم خانواده دقت در مدیریت اقتصادی است. این مهم حـاصل نـمی‌شود مگر با توجه به تغییر تفکر و وعده‌های الهی برای رسـیدن به فضایل اخلاقی. البته کسی کـه بـه فـضایل اخلاقی دست پیدا می‌کند قطعا به آرامش روانی و سلامت نفس خواهد رسـید. داشـتن روحـیه قناعت‌گری فرد را از حریص بودن برحذر می‌دارد. این آرامش مسـتقیما بر پیوند خانوادگی تأثیر گـذاشته و زنـدگی را بـه سمت موفقیت و پویایی رهنمون می‌کند. جهت اجرای این فضیلت، تغییر تفکر، علم بر پیـــامدهای مـثبت آن، آموختـــن راهکارهای علمی و عملی از ضروریات بوده و با اجرای آنها سـلامت روانی خـــانواده تـــأمین مـــی‌شود. اثرات قناعت با توجه به فرموده امیرالمؤمنین(ع) مواردی است که به اختصار بـیان مـی‌شود.

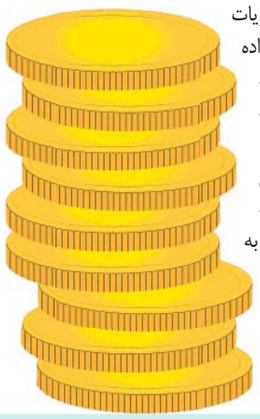
آرامش درون، رشد شـخصیتی، اصلاح نفـس و عزت نفس آثار مفیدی اسـت که به دنـبال داشـتن قـناعت بهره‌برداری می‌شود. به عنوان مثال گاهی خانواده‌هایی را مشاهده می‌کنیم که در ظاهر امر از امکانات رفاهی گسترده‌ای برخوردارند، اما آرامـــشی کـه موجب شادکامی و احساس لذت می‌شود، نـــدارند: «أَفَـهَـذِهِ تـؤْثِرُونَ أَمْ إِلَيهَا تَطْمَئِنُّونَ...» (نهج‌البلاغه، خطبه ۱۱۱)؛ آیا به واسطه دنیا دنبال آرامش هستید؟

در واقـع امیرالمؤمنیـن(ع) می‌فرمایند: «اگر توجه همسـران به سـمت آرامـش درونـی است، قطعا با پیشه ساختن قناعت به آن دسـت پیـدا خواهند کرد.»

البتـه که این مهم به آن معنا نیسـت که اشـخاص از فعالیت‌های ظاهری برای کسب روزی دست بـــکشند، بـلکه در ادامه کسب حلال که خود عبادتی بزرگ است، توجه به امور مـعنوی مـــؤثر بـــر افزایش روزی نیـز از عوامل کمکی درآمدهای خانواده بوده به تبع آن آسایش و آرامش نسبی را ایجاد خواهد کـرد.

در نهج‌البلاغـه این عوامل مـورد توجه مولای متقیان قرار گرفته و بیان شده است. از جـــمله بـه تأثیر صدقه، احتراز از گناه و تأثیر منفی آن در داشته‌های مادی و علم به قانون تشکر در جهت افزایش روزی اشاره شـده اسـت.

از همیـن موارد می‌تـوان به این مثال اشـاره کرد کـه حضرت می‌فرمایند: «اسـتنزلوا الـرّزقَ بالصّدَقَه» (نهج‌البلاغه، حکمت ۱۳۷)؛ روزی را با صدقه دادن فرود آورید و نیز در فرازی دیگر مـــی‌فرمایند: «إذَا أَمـلَقْتُمْ فَـتَاجِرُوا اللّه بِالصّدَقَه»؛ هرگاه تهیدسـت شـدید با صدقه‌دادن تجارت کـنید.

پـس توجه به عامل اقتصـادی (جذب روزی)، مؤثر در تحکیم خـــانواده بـــوده و رابطه همسری را قوی‌تر و صمیمی‌تر می‌کند. چنین خـانواده‌ای مـنشأ رشـد و تعالی می‌شوند و فرد و جامعه از این نهاد مـقدس سـود می‌برد.

شبهه‌زدایی از برخی نسبت‌های زن‌ستیزی به نهج‌البلاغه

تکریم واقعی زن

مســـاله دیگری که گاهی در ارتباط با صحبت‌های حضرت علی(ع) یا نهج‌البلاغه مطرح می‌شود، برخی جملاتی است که از آن تعبیرهای مختلف شده است؛ مثل مسائلی که در ارتباط با نقص عقلی زنان می‌گویند. این صحبت‌ها با توجه به تاکیدی که اسلام درخصوص تکریم زنان دارد، چطور قابل تفسیر است؟

بله در نهج‌البلاغه مطالبی اسـت که برداشـت ظاهری از آنها می‌تواند به نتایجی ختم بشـود که با اصول کلی حاکم بر کتاب و سنت سازگار نباشد. ما با علم به این که امیرالمومنین(ع) به مقوله زن، همسـر و دختر نگاه مثبتی دارد و ایشان بعد از پیامبر اکرم(ص) به نظر ما شیعیان برترین انسان هستی است، به همین خاطر دیدگاه ایشان نمی‌تواند مخالف قرآن باشد. خودائمه هم گفته‌اند اگر روایاتی از ما نقل شد و دیدید خلاف نص صریح قرآن است، بدانید گفته ما نیست و آن را به کلی کنار بگذارید. درخصوص حدیثی که شـما به آن اشـاره کردید، گروهی از اندیشمندان می‌گویند سخنان مذکور بعد از جنگ جمل بوده است که برخی زنان مسبب آن بودند، امام در آن زمان و در آن شرایط خاص جنگ جمل و کسانی که درگیر آن بودند ناخشنودی خود از مردم بصره و رهبران مخالفان را در کلمات خود بیان کردند و حتی اینجا هم به‌جای تصریح به نامی خاص با عبارت کلی مطلب را بیان فرمود و مردم بصره را از تبعیت بی‌چون و چرا از پیرخی زنان سرزنش کردند. به عقیده این متفکران در واقع امام توصیف نقص عقل یا نقص ایمان را برای شخص خاص به کار برد، اما به دلیل مصالح زمانه به جای نام بردن از او، الفاظ را به صورت عام و مبهم به کار برد.

تفسیر دیگر چیست ؟

یک تفسـیر دیگر این اسـت که این جملات ناظر به حالات کلی و اوصاف عمومی زنان اسـت و اگر منصفانه به آن نگاه کنیم و درسـت معنی کنیم، هیچ توهینی در آن وجود ندارد. مثلا اگر گفته شود: زن از مرد جسماً ضعیف‌تر است. یا زن‌ها از مردها جثه کوچک‌تری دارند آیا به زنان توهین شده است؟ قطعا نه!

به همین ترتیب اگر کسـی بگوید زن‌ها از مردها احساسـی‌تر و عاطفی‌تر هستند نیز توهینی نشده، بلکه صرفا توصیفی از آنها بیان شده است. درواقع ما بـه توصیف زن پرداختیم آن هم بدون هیچ توهین یا تمجیدی. حالا اگر گفته شـود در زنان کفه احساسات و عواطف سنگین‌تر از کفه تعقل وصلابت است و در مردهـا بر عکس، اینجا هم هیچ توهینـی نکردیم، بلکه صرفا یک تبیین روان‌شناسـانه انجام داده‌ایم؛ بنابراین عبارت ناقص‌العقل به صورت مطلق یا در برابر مردان نیسـت، بلکه در مقابل احساسات و عواطف است. زنان در رفتار خود از غلبه احساسات (نسبت به تعقل) برخوردارند و این نکته بدی نیست، بلکه ویژگی این جنس انسانی است و اتفاقا با فلسفه خلقت و نقشی که خلقت برای زنان در نظر گرفته، سازگار است.

آگهی مفقودی
برگ سبز خودروکامیون کشنده هوو HOWO مدل ۱۳۸۶-۲۰۰۷ رنگ سفید معمولی به شماره پلاک ۳۲ع۴۲۴ ایران ۲۵ و شماره موتور ۵۰۷۵۳۸۷۷ و شماره شاسی ۸۷۸۱۴۸۳۸۲ به‌نام عباد عبدی ترکداری - لیلا زکی ترکداری مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

آموزشگاه خیاطی رامین ما
با امتیاز رسمی فنی و حرفه‌ای
مندهای کلاسیک با اصول گرلاوین و روش‌های بدون الگو، متد پندار و ...
۶۶۷۰۰۲۵۱ ۰۹۱۲-۵۴۵۱۵۰۳
پورصنعتی (ملکی)

آگهی مفقودی
برگ سبز و کارت ماشـین پـژو ۴۰۵ بـه رنـگ نقـره‌ای متالیـک، مـدل ۹۴ بـه شـماره پـلاک ۳۵۹ب ۵۳ ایـران ۹۱، شـماره موتـور 124k0761201، شـماره شاسـی Naam11ve8fk736943، بـه‌نـام مهـدی خلوصـی مفقـود گردیـده و از درجـه اعتبار سـاقط می‌باشـد.

استخـــدام فـــوری
نیـروی سـاده آقـا
جهـت رسـتـوران
حقـوق بـالا با جـای خـواب
صبحـانه، نـاهار، شـام، بیمـه
۰۹۱۲۳۶۸۰۲۴۰